

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

¹ Huēj huin Pablo. Nī huin ruhua Yan'anj sisi gāhuīnj 'ngō tsínj apóstol huin tsínj a'mi nuguan' sa' xi'í Jesucristo rian ni ngüi. Nī a'nij nungüej únj jnánj né' Timoteo yanj nan huaj rian án re' huin ín re' ni ngüi nico' Yan'anj mán xuman' Corinto ngā nin' gāchra' estado Acaya nej. ² Huin ruhua nungüej únj sisi gui'yaj Yan'anj huin chrej né' ngā Señor Jesucristo sinduj rian án re'. Nī hué daj ga din'inj ruhua á re', ruhua nungüej únj.

Aflicciones de Pablo

³ Hua 'ueé rian Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Nī Yan'anj huin chrej né'. Nī huin 'i ruhua chrej né' ni'yaj né'. Nī niganj 'yaj Yan'anj sisi nahuin niq' ruhua né' ngā si-chrej Yan'anj. ⁴ Nī ngaa nani ruhua únj, 'yaj sayun, nī 'yaj Yan'anj sisi nahuin niq' ruhua únj. Nī hué ducuánj daj gāhuin nucuaj únj gui'yaj únj si nahuin niq' ruhua ni ngüi ran' sayun daj rún' gui'yaj Yan'anj ngā únj. ⁵ Nī nin' ruhua ran' únj sayun xi'í si nico' únj Cristo. Sanj hué ducuánj daj nin' ruhua nahuin niq' ruhua únj, 'yaj Cristo nej. ⁶ Nī ngaa ran' únj sayun, nī ga'ue ríqui únj 'ngō chrej sisi nari' nucuaj niman án re'. Nī

ga'ue ganacaj Yan'anj a ni é re' nej. Ni sisi riqui Yan'anj si nari' nucuaj niman únj, ngaa ni ga'ue gunucuaj a ni é re' guiran' án re' sayun daj rún' ran' ni únj. ⁷ Ni hua gahuin yya ruhua ni únj xi'í a ni é re'. Daj si daj rún' uyan ran' ni é re' sayun xi'í Cristo ngä únj, ni hué daj uyan nari' nucuaj ruhua á re' ngä únj, gui'yaj Yan'anj.

⁸ Ni huin ruhua únj sisi xacaj á re' cuenta daj guiran' únj sayun estado Asia huin ín re' jnān ngä xica'uī. Ni guiran' únj nico sayun da' nun ga'ue gunucuaj únj, ruhua únj. Ni gani ruhua únj sisi gahui' únj. ⁹ Ni daj rún' ani ruhua 'ngo tsínj ngaa ruhua gahui' sij, ni hué daj gani ruhua únj si gahui' únj. Ni gahuin chryñ únj sisi si ga'ue guxuman ruhua únj guini'yaj únj ni man'an únj. Sanj urin Yan'anj huin si guxuman ruhua únj ni'yaj únj si Yan'anj 'yaj si gana'nij ni níman. ¹⁰ Ni Yan'anj gui'yaj si nun gahui' únj. Ni hué daj gui'yaj Yan'anj ni güi yyaj nej. Ni hua yya ruhua únj sisi hué daj gui'yaj Yan'anj daran' ni güi ngä únj ¹¹ sisi gachinj jni'yaj ni é re' rian Yan'anj xi'í ni únj. Ni sisi nico a ni é re' gachinj jni'yaj rian Yan'anj xi'í ni únj, ni hué daj nico ni ngüi naga'ui' si guruhua Yan'anj xi'í si sa' nahuin ra'a ni únj, gui'yaj Yan'anj.

Por qué Pablo pospuso su visita a Corinto

¹² Ni hua 'ngo nuguan' sa' 'yaj sisi huin nia' ruhua únj. Daj si sé si digya' yun'unj únj ni ngüi mánj. Ni ni'i únj sisi xacaj únj 'ngo chrej sa' chruhua xungüi nan. Ni hué daj gui'yaj únj rian án re' nej. Ni sé daj 'yaj únj xi'í si ni'i sa' únj. Sanj chracuij Yan'anj únj. Ni xi'í daj gui'yaj sa'

únj. ¹³⁻¹⁴ Ní ni yanj a'níj únj huaj rian án re', ní nun garun únj ni nuguan' cu sisí sì ga'ue gaya á re', asi sì ga'ue gunun a ni é re' nej. Ní huin ruhuāj sisí gunun sa' ni é re' daran'anj daj rún' gunun sa' ni é re' da'aj ni nuguan' garun únj rian án re'. Hué dan ní güi ngaa nānicaj Señor Jesús, ní gahuin niq' ruhua ni é re' xi'í únj. Ní hué daj gahuin niq' ruhua únj xi'í a ni é re' nej.

¹⁵ Ní xi'í si gahuin yya ruhuāj sisí hué daj gui'yaj ni é re', ngaa ní gani ruhuāj sisí guchi' ni'yā sini rian mān án re'. Ngaa ní guisij huij guchi' ni'yā rian mān án re' xi'í si huin ruhuāj gahuin niq' ruhua ni é re'. ¹⁶ Hué dan ní gani ruhuāj sisí guchi' ni'yaj sinj rian mān án re'. Asíj ní gachīnj chrej Macedonia gan'ān. Ngaa ní nānicaj rūhua' yūnj guchi' ni'yā rian mān án re'. Ngaa ní ga'ue chracuīj ni é re' man'ānj ngaa gan'ān estado Judea.

¹⁷ Ní ngaa gatā gunun a ni é re' sisí guchi' ni'yā rian mān án re', ní gani ruhua á re' sisí sé si xāngā' si-nuguan'ānj ní'. Ní ani ruhua á re' sisí ngaa huin ruhuāj gahui gān'ān 'ngō yu'uj, ní ani huij ruhuāj daj rún' 'yaj ni ngüi mān chruhua xungüi gaquin' nan ní'. Sé daj huin mánj. ¹⁸ Ni'i Yan'anj sisí niganj a'mi yya únj rian án re'. Ní nitaj si ani huij ruhua ni únj mánj. ¹⁹ Ní Jesucristo huin da'níj Yan'anj. Ní ga'mi si-nuguan' Jesucristo scanij ni é re'. Ní hué daj gui'yaj nungüej tsínj gu'naj Silvano nga Timoteo nej. Ní nitaj si ani huij ruhua Cristo mánj. Maan ninanj nuguan' xāngā' huin si-nuguan' Jesucristo aj. ²⁰ Ní hua ga'j nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga

né'. Ní digyán Cristo sisi hua yya ni nuguan' daj. Ní a'mi sá' né' rian Yan'anj, ní ataj né' "Amén" xi'í Cristo Jesús. ²¹ Ní hué Yan'anj 'yaj sisi ga nica ruhua únj ngá á re' xi'í si-nuguan' Cristo. Ní garasun Yan'anj únj si gui'yaj sun únj si-sunj. ²² Ní riqui Yan'anj sisi gahuin yya ruhua né' sisi huin né' da'níj Yan'anj. Ní riqui Yan'anj Espíritu Santo gane niman né'. Xi'í daj ní gahuin yya ruhua né' sisi da rucu, ní nahuin ra'a né' nico nuguan' sá', gui'yaj Yan'anj.

²³ Ní sisi nun gahuin gáñ'an xuman' Corinto daj rún' gani ruhuáj, ní ni'i Yan'anj sisi hué daj gui'yá xi'í si nun ga'uej ruhuáj gúchij chran'ánj a ni é re'. ²⁴ Ní sé si huin ruhua únj gúchi' únj gataj únj gunun a ni é re' daj gúxuman ruhua á re' ni'yaj á re' Yan'anj mánj. Daj si hua níca ruhua á re' xi'í si xuman ruhua á re' si-nuguan' Yan'anj. Maan si huin ruhua únj sisi gui'yaj sun nuguan'an né'. Ngaa ní gahuin niá' ruhua á re', gui'yaj únj, ruhua únj.

2

¹ Xi'í daj ní nitaj si gahuin ruhuáj gúchi' ruhua' yúnj rian mán án re' sisi ganani ruhua á re', gui'yá. ² Ní sisi náni ruhua á re', gui'yá, ngaa ní un tsínj ga'ue gui'yaj sisi nahuin niá' ruhuáj únj. Urin ni é re' ga'ue gui'yaj si nahuin niá' ruhuáj. ³ Ní hué daj garúnj nuguan' daj ga'ní huaj rian án re'. Daj si nun gahuin ruhuáj gáñ'an rian mán án re' sisi ganani ruhuáj, gui'yaj á re'. Daj si hua niáñ si gahuin niá' ruhua á re' daj rún' huin niá' ruhuáj. ⁴ Ní ngaa gui'yá yanj daj, ní gahuin guitsi ruhuáj xi'í ni é re'. Ní ducu nani ruhuáj nej. Ní

da gacōj xi'í a ni é re'. Sanj sé si gui'yā yanj daj sisi ganani ruhua á re'. Sanj huin ruhuāj guini'i a ni é re' sisi nin' ruhua 'i ruhuāj ni'yā á re'.

Pablo perdona al ofensor

⁵ Ni sisi nani ruhua man'ānj xi'í si gui'yaj 'ngo tsínj daj, ni sé urin man'ānj nani ruhuāj mánj. Sanj nani ruhua daran' ni é re', gui'yaj sij nej. Ni sé daran' ni é re' nani ruhua si ruhuaj. (Nitaj si huin ruhuāj sisi gutāj chrä nuguan' ga'mī rian ni é re' mánj.) ⁶ Ni hua gahuin nico castigo guiran' tsínj gui'yaj gaquin' daj, gui'yaj ga'i ni é re'. Ni nitaj si gui'yā si guiran' sij doj. ⁷ Yyaj ni sa' huin sisi guinicaj ni é re' 'ngo niman nico ngä sij. Ni chräcuij a ni é re' sij, sisi nāhuin niq' ruhua sij. Daj si si ruhuaj, ni guinicre sij xi'í si ducu nani ruhua sij. ⁸ Hué dan ni achínj jni'yā rian án re' sisi 'ueé gui'yaj ruhua' yún a ni é re' ngä sij, sisi hua yya 'i ruhua á re' ni'yaj á re' sij. ⁹ Ni asij sini, ni gui'yā 'ngo yanj ga'nī huaj rian án re' xi'í nuguan' nan. Ni gahuin ruhuāj guini'inj daj gui'yaj á re', sisi dägahuin ni é re' si-nuguan'ānj. ¹⁰ Ngaa ni sisi ga'ue guinicaj á re' 'ngo niman nico xi'í 'ngo tsínj daj, ni hué daj guinicaj man'ānj 'ngo niman nico xi'í sij nej. Ni sisi hua niq' guinicā 'ngo niman nico xi'í 'ngo gaquin' daj, ni hué daj 'yā xi'í ni é re'. Ni ni'yaj Cristo daj gui'yā nej. ¹¹ Ngaa ni si gui'yaj gana sichre rian né'. Daj si ni'i sa' né' daj huin ruhua sichre digya' yun'un né'.

Ansiedad de Pablo en Troas

¹² Ngaa gan'ān xuman' gu'naj Troas ga'mī si-nuguan' Cristo rian ni ngüi, ni gunun sa' ni ngüi

si-nuguan'ānj, gui'yaj Señor. ¹³ Sanj nitaj si hua niā' ruhuāj si na'ue nāri'īj jnānj né' Tito. Hué dan nj gatā gunun ni sij sisi gān'ān. Ni gan'ān estado Macedonia.

Triunfantes en Cristo

¹⁴ Sanj gā'ui' né' si guruhua Yan'anj sisi nico' huaj gui'yaj gana né' rian sichre xi'í Cristo Jesús. Xi'í né' nj 'yaj Yan'anj sisi guini'i ni ngüi daj hua Yan'anj. Ni nin' gachra' gaxa'nj nuguan' sa' daj gunun ni ngüi, 'yaj né'. Ni daj rún' guin' daj ni yaj, nj hué daj 'yaj né' ngā si-nuguan' Yan'anj.

¹⁵ Hué dan nj daj rún' guin' daj 'ngo ni rasun, nj hué daj guin' sa' né' rian Yan'anj xi'í Cristo. Ni uchrunj ni ngüi nācaj Yan'anj nuguan' unun ni sij. Ni uchrunj ni ngüi gān'anj ni'ya nej. ¹⁶ Ni ngaa gunun ni ngüi gān'anj ni'ya daj, nj xācaj ni sij cuenta sisi gān'anj ni'ya niganj ni sij, gui'yaj nuguan' sa' daj. Sanj ngaa gunun ni ngüi nacaj Yan'anj, nj xācaj ni sij cuenta sisi ga nj'na' niganj ni sij, gui'yaj nuguan' daj. Sanj un tsínj ga'ue gui'yaj nan, ruhua á re' únj. ¹⁷ Sé si chrej únj 'yaj gana únj san'anj xi'í si-nuguan' Yan'anj daj rún' 'yaj ango ni tsínj mánj. Sanj rian Yan'anj, nj nitaj si digya' yun'unj únj ngaa a'mi únj si-nuguan' Yan'anj mánj. Daj si ga'nij Yan'anj sisi gān'anj ga'mi únj nuguan' sa' rian ni ngüi. Ni nicaj dugüi' únj ngā Cristo.

3

Ministros del nuevo pacto

¹ Ni ngaa hué daj a'mi únj, nj axi'i ruhua' yún únj ga'mi sa' únj xi'í man'an únj, ruhua á re'

ní'. Ní hua niqan si riqui únj 'ngo yanj carta a'mi sa' xi'í únj rian án re' ní'. Así gachinj únj 'ngo yanj carta a'mi sa' xi'í únj rian án re' daj rún' 'yaj go'ngo ni sij, ruhua á re' sa'. Sé daj huin mánj. ² Urin yanj carta a'mi sa' xi'í únj huin a ni é re'. Hué dan ní ni'i daran' ni ngüi sisi 'i ruhua únj ni'yaj únj a ni é re'. Ní xi'í daj ga'ue xacaj ni sij cuenta daj hua niman únj. ³ Ní ni'i né' sisi hué ni é re' huin 'ngo yanj carta hua níca garun únj, gui'yaj Cristo. Ní naga'ui' ni únj rian ni ngüi. Sanj nun garun únj yanj daj ngá tinta mánj. Sanj Espíritu Santo nne chruhua niman ni é re' gui'ya. Ní nun garun únj rian yej hua gara' rian. Sanj garun únj nuguan' daj rian niman ni ngüi, gui'yaj Yan'anj.

⁴ Ní gahuin yya ruhua únj ngá nuguan' daj xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Cristo, gui'yaj Yan'anj. ⁵ Nitaj si ruhuāj gatā sisi gahuin nucuaj únj gui'yaj sun únj si-sun Yan'anj ngá si-fuerza man'an únj mánj. Sanj man'an Yan'anj 'yaj sisi nucuaj únj gui'yaj sun únj. ⁶ Ní hua 'ngo nuguan' naca nagui'yaj Yan'anj ngá ni ngüi. Ní gui'yaj Yan'anj sisi huin nucuaj únj gá'mi únj nuguan' naca daj rian ni ngüi. Ní sé si hua níca nuguan' daj rian yanj. Sanj nuguan' daj unun né', 'yaj Espíritu Santo. Daj si nuguan' nún rian yanj 'yaj sisi gahui' niman né'. Sanj nuguan' naca riqui Espíritu Santo rian né' 'yaj sisi ga ni'na' niganj niman né' gane né' ngá Yan'anj.

⁷ Ní garun Moisés ley daj rian yej gara' rian, gui'yaj Yan'anj. Sanj ngaa nicaj Moisés yej garun sij ley daj gan'anj sij, ní nín' ruhua guixiguín rian

sij. Ni da' nun gunucuaj ni ngüi guini'yaj ni sí' rian sij. Ni ley daj 'yaj sisi gahui' niman ni ngüi. ⁸ Ni sisi hua sa' doj ley daj, sanj nin' ruhua hua sa' nuguan' naca 'na' rian Espíritu Santo a'mi ni únj. ⁹ Ni huin ruhuaj gata sisi hua sa' ley 'yaj sisi gahuin castigo ni ngüi. Sanj nin' ruhua hua sa' nuguan' a'mi ni únj huin nuguan' ataj sisi nitaj si da'ui né' gaquin' rian Yan'anj mánj. ¹⁰ Hua sa' ley riqui Yan'anj rian Moisés. Sanj nitaj si hua sa' daj rún' hua sa' nuguan' naca riqui Yan'anj rian né'. ¹¹ Hua sa' si-ley Moisés, sanj si guisi ga nigan daj rún' hua sa' niganj nin' nuguan' naca riqui Yan'anj rian né'.

¹² Ni xi'í si ana'uij únj sisi niganj gui'yaj sa' Yan'anj ngá únj, ni huin nucuaj niman únj ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüi. ¹³ Nitaj si 'yaj únj daj rún' gui'yaj Moisés ngaa guirán sij 'ngo atsij rian sij sisi si guini'i ni ngüi israelita ngaa huaj guina'aj si xiguín rian sij daj. ¹⁴ Sanj nun gara da'nga' ruhua ni ngüi sisi ganiquin' si xiguín rian Moisés. Ni da yyaj ngaa aya ni sij si ley Moisés, ni na'ue gara da'nga' ruhua ni sij. Daj si nun gahuin xi'ne atsij daj. Urin Cristo gui'yaj si xi'ne atsij daj gara da'nga' ruhua ni sij. ¹⁵ Da yyaj ngaa aya ni sij ni libro garun Moisés, ni daj rún' ranj 'ngo atsij niman ni sij. Ni na'ue gara da'nga' ruhua ni sij mánj. ¹⁶ Sanj ngaa nanicaj ruhua 'ngo tsínj daj nanico' sij rian Señor, ngaa ni xi'ne atsij daj. Ni ga'ue gara da'nga' ruhua sij aj. ¹⁷ Ni Señor huin Espíritu Santo. Ni rian nne Espíritu Santo, ni hua ní'nij rian ni ngüi xacaj ni sij daran' chrej sa'. ¹⁸ Yyaj ni guixi'nej atsij hua

ránj rian né'. Ní huin daran' né' daj rún' huin 'ngo nnee gu'ndi' ran sa' xi'í si ni'yaj né' daj hua 'ueé rian Señor. Ní riún' guini'i ni ngüi daj hua 'ueé Señor. Ngaa ní hua guisij né' gahuin sa' né' daj rún' hua Cristo. Ní da yun'yun huin 'ueé né' daj rún' huin Señor. Ní hué daj gahuin né' 'yaj Señor huin Espíritu Santo.

4

¹ Hué dan ní nun guinij ruhua únj ngä sun garasun Yan'anj únj ga'mi únj nuguan' sa' rian ni ngüi. Daj si nahuin 'i ruhua Yan'anj ni'ya únj. ² Nitaj si diguij únj ngä ni nuguan' hua na'aj 'yaj huí ni ngüi mánj. Ní sé si chéj únj digya' yun'unj únj ni ngüi. Ní nitaj si naduna únj si-nuguan' Yan'anj a'mi únj. Sanj urin si a'mi únj huin nuguan' xëng'. Hué dan ní ni'i daran' ni ngüi sisi hua yya nuguan' a'mi ni únj. Ní ni'i Yan'anj daran' si a'mi únj. ³ Ní sisi na'ue gära da'nga' ruhua ni ngüi ngä nuguan' sa' a'mi únj, ní huin ruhuaj gata sisi ni ngüi gä ni'ya huin ni sij. ⁴ Ní xi'í si na'uej guxuman ruhua ni sij, ní guiránj chraquij ni sij. Ní na'ue gära da'nga' ruhua ni sij, gui'yaj sichre nicaj sun rian ni sij. Ngaa ní na'ue guixiguin yan'an chruhua niman ni sij. Ní yan'an xiguin daj huin nuguan' sa' xi'í si hua 'ueé Cristo. Ní hué Cristo digyán daj hua Yan'anj guini'i né'.

⁵ Sé si a'mi únj xi'í man'an únj. Sanj a'mi únj sisi Jesús huin Señor. Ní huin únj ni tsínj unánj guitsi rian ni é re' xi'í si 'i ruhua Jesús ni'yaj sij únj. ⁶ Ní asij sini yan, ní ga'nin' Yan'anj sun sisi guixiguin yan'an rian hua rümi'. Ngaa ní

guixiguín rian xungüí nan. Ni yyaj ni guixiguín yan'ān chruhua niman né', gui'yaj Yan'anj nej. Ni yan'ān daj 'yaj, ni guini'i né' daj hua sá' 'ueé nne Yan'anj. Ni xiguín sá' Yan'anj rian Jesucristo guini'i né'.

Viviendo por la fe

⁷ Ni xiguín sá' yan'ān daj chruhua niman únj. Ni hua 'ueé nin' yan'an daj. Sani daj rún' huin 'ngó chruj yo'ój ni qui huin únj. Ngaa ni guini'i ni ngüí sisí nucuaj nuguan' a'mi únj. Saní nucuaj nuguan' daj xi'í si 'ná' rian Yan'anj. Ni sé si nuguan' únj huin mánj. ⁸ Ni nunj si nico sayun ran' únj, saní xanga' sisí ga'ue gachin únj rian ni sayun daj. Ni nun xugüí ruhua únj si gui'yaj únj, saní ana'uij únj sisí gui'yaj sá' Yan'anj ngá únj. ⁹ Nico' nin' ruhua ni ngüí únj xi'í si huin ruhua ni sij ga'ui' ni sij únj, saní nitaj si duna Yan'anj únj mánj. Ni nunj sij chráj ra'a ni ngüí únj rian yo'ój, saní nun gahui' únj mánj. ¹⁰ Ni a gahuin gan'anj únj, ni ni'i únj sisí ga'ue gahui' únj daj rún' gahui' Jesús. Saní ga'ue guini'i ni ngüí sisí hua ni'na' Jesús nne sij chruhua niman únj. ¹¹ Hué dan ni ngaa mán únj, ni niganj ni'i únj sisí ga'ue gahui' únj xi'í si nico' únj Cristo. Ni ran' únj sayun daj sisí guini'i ni ngüí sisí hua ni'na' Jesús nne sij ngá ni únj. ¹² Ni ni'i únj sisí ga'ue gahui' únj. Ni xi'í si hué daj huin, ni hua ni'na' niman ni é re'. ¹³ Ga'mi 'ngó tsínj gane asij ná rian si-nuguan' Yan'anj. Ni gataj sij:
Guxuman ruhuāj ni'yā Yan'anj.
Ni xi'í daj ga'mi xi'í Yan'anj.
Hué daj gataj 'ngó tsínj gane asij ná.

Ní hué ducuánj daj huin sisi xuman ruhua únj ni'yaj únj Yan'anj. Ní xi'í daj a'mi únj xi'í Yan'anj nej. ¹⁴ Daj si ni'i né' sisi ganá'nij Señor Jesús scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Ní xi'í daj gana'nij man'an únj nga Jesús, gui'yaj Yan'anj. Ngaa ní guinicaj Jesús gañ'anj nuguán'an ni únj nga á re' rian Yan'anj. ¹⁵ Ní ran' únj ni sayun nan xi'í si ga'ue guiman sa' á re', ruhua únj. Ní ngaa gahuin nico doj ni ngüi nicaj sinduj, gui'yaj Yan'anj, ní gahuin nico doj né' si a'ui' si guruhua Yan'anj nej. Ní gahuin nico doj né' gataj sisi hua sa' 'yaj Yan'anj.

¹⁶ Xi'í daj nun ga'nin' ruhua únj mánj. Ní núnj si huaj gachij nneq cúj únj, sanj ya'yoj huaj gahuin ran niman únj. ¹⁷ Doj huin sayun ran' né' chruhua xungüi nan. Ní yoq nähuij ni sayun daj. Sanj ni sayun daj 'yaj sisi gahuin sa' 'ueé rian né' ngaa gane niganj né' nga Yan'anj ango xungüi ga'na'. ¹⁸ Ní nitaj si huin ruhua únj nga ni rasun rugüi' ni'yaj únj. Sanj huin ruhua únj nga ni rasun nun rugüi' ni'yaj únj. Daj si ni rasun rugüi' daj, ní si guisi ga nigan. Sanj ni rasun nun rugüi' huin ni rasun guiman niganj nin'.

5

¹ Hué dan ní ni'i únj sisi daj rún' huin 'ngo hue' atsij nun síj gane, ní hué daj huin nneq cúj únj chruhua xungüi nan. Ní ni'i únj sisi gahui' nneq cúj únj huin hue' daj. Sanj hua gui'yaj xugüi Yan'anj ango hue' rian gane niganj únj xata' huin 'ngo nneq cúj naca. Ní sé hue' 'yaj ra'a ni tsínj huin mánj. ² Xi'í daj ní uchej únj 'yaj hue' guere' daj huin nneq cúj únj. Daj si huin ruhua únj

naduna únj ango hue' naca gane únj xata'. ³ Ni hue' naca daj gahuin daj rún' huin 'ngó atsij sa' gunun nneeé cíj únj, sisi si ga nnéé únj mánj.

⁴ Ni ngaa nne únj hue' guere' nan, ni ducu uchej únj ngá nneeé cíj únj. Daj si na'uej ruhua únj sisi ga nnéé únj. Sanj huin ruhua únj gunun únj 'ngó atsij naca sa' huin 'ngó nneeé cíj naca. Ngaa ni nneeé cíj únj guere' nan náhuin naca gane niganj ngá Yan'anj. ⁵ Ni Yan'anj gui'yaj xugüi únj sisi ga'ue gahuin naca nneeé cíj únj. Ni riqui Yan'anj Espíritu Santo gane ngá únj. Ni xi'í daj gahuin yya ruhua únj sisi gahuin naca únj. ⁶ Hué daj ni niganj hua nucuaj niman únj. Ni ngaa nne únj ngá nneeé cíj únj, ni huin ruhua gata sisi achin gan'anj gane únj ngá Señor. ⁷ (Yaj ni na'ue guini'i únj Señor. Sanj xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Señor, ni ni'i únj sisj hua yya nuguan' gataj sij rian únj.) ⁸ Sanj hua nucuaj niman únj ngá si-chrej Yan'anj. Ni huin ruhua únj sisj duna únj nneeé cíj únj nan, ni gan'anj gane únj ngá Señor.

⁹ Xi'í daj ni niganj 'yaj únj si aran' ruhua Señor. Hué si gahui' únj si gane únj, sanj 'yaj únj si aran' ruhua Señor. ¹⁰ Daj si hua niñan si guiniquin' darún' rian Cristo ngaa nagui'yaj yya sij si-gaquin' ni ngüi. Ni náru'ue Cristo rian né' xi'í si gui'yaj né' ngaa hua ni'na' né' chruhua xungüi nan. Ni sisj sa' gui'yaj né', ni sa' náru'ue Cristo rian né'. Ni sisj quij gui'yaj né', ni quij náru'ue Cristo rian né'.

El ministerio de la reconciliación

11 Xi'í si nagui'yaj yya Señor si-gaquin' ni ngüi, ni 'yaj fuerza únj sisí nañicaj ruhua ni ngüi ngä si-gaquin' ni sij. Ni ni'i sa' Yan'anj daj hua niman únj. Ni huin ruhuāj sisí guini'i ni é re' daj hua niman únj nej. **12** Nitaj si huin ruhua únj ga'mi sa' ruhua' yún únj xi'í ni man'an únj. Maan si huin ruhua únj sisí gahuin niq' ruhua ni é re' ngä únj. Ngaa ni q'a'ue dänicaj ni é re' 'ngó nuguan' rian ni tsínj nahuij ruhua sisí gahuin achij ni sij, ruhua ni sij. Ni nitaj si nahuij ruhua ni sij daj hua niman ni sij. **13** Ni sisí sinúnj únj, ruhua ni sij, ni hué daj huin únj xi'í si nico' únj Yan'anj. Ni sisí nitaj sinúnj únj, ni hué daj huin únj xi'í si huin ruhua únj sisí gahui sa' ni é re'.

14 Ni xi'í si 'i ruhua Cristo ni'yaj sij né', ni huin ruhua únj dägahuin únj nuguan' a'nin' Cristo sun rian únj. Ni gahuin yya ruhua únj sisí gahui' urin sij xi'í daran' ni ngüi. Ni xi'í si gahui' Cristo, ni gahui' nuguan'an daran' né' ngä sij. **15** Ni gahui' Cristo xi'í daran' ni ngüi sisí ngaa mán ni sij, ni si gachej ni sij si-chrej man'an ni sij. Sani gache ni sij si-chrej Cristo. Daj si gahui' Cristo, ni ganá'nij sij xi'í ni sij.

16 Xi'í daj asij yyaj, ni si gani ruhua únj xi'í ni ngüi daj rún' rugüi' nneq cùj ni sij. Ni nñunj si hué daj gani ruhua únj xi'í Cristo asij sini, sani yyaj ni sé daj gani ruhua únj xi'í sij mánj. **17** Hué dan ni sisí nicaj dugüi' 'ngó tsínj daj ngä Cristo, ni hua ganahuin naca niman sij. Nitaj si 'yaj sij daj rún' gui'yaj sini sij. Daj si ganahuin naca daran'anj, gui'yaj Cristo.

18 Ni daran' nan 'nä' rian Yan'anj. Ni xi'í Cristo,

ní gui'yaj Yan'anj sisi gahuin nuguán'an né' ngá Yan'anj. Ní riqui Yan'anj sun rian únj sisi ga'mi únj nuguán' sa' rian ni ngüí sisi ga'ue gahuin nuguán'an ni ngüí ngá Yan'anj anj. ¹⁹ Hué dan ní xi'í si gane nuguán'an Yan'anj ngá Cristo, ní gui'yaj Yan'anj sisi gahuin nuguán'an né' ngá Yan'anj. Ní nitaj si xacaj Yan'anj cuenta ngá si-gaquin' ni ngüí. Ní riqui Yan'anj sisi ga'mi únj nuguán' sa' daj rian ni ngüí.

²⁰ Ngaa ní hué únj huin tsínj 'ná' a'mi si-nuguán' Cristo rian ni ngüí. Ní huin ruhuaj gata sisi riqui Yan'anj nuguán' ga'mi únj xi'í man'an Yan'anj. Ngaa ní achínj jni'yaj únj rian án re' ngá si-xugüí Cristo sisi gahuin nuguán'an ni é re' ngá Yan'anj. ²¹ Ní a 'ngo gaquin' nun gui'yaj Cristo. Saní gui'yaj Yan'anj sisi gahuin Cristo 'ngo tsínj da'ui gaquin' gahui' sij xi'í né'. Ngaa ní xi'í Cristo, ní gahuin sa' niman né' rian Yan'anj xi'í si nicaj dugüí' né' ngá sij.

6

¹ Ngaa ní nicaj dugüí' únj 'yaj sun nuguán'an únj ngá Yan'anj. Ní achínj jni'yaj únj rian án re' sisi sij nahuin ra'a yuñ a ni é re' sinduj gui'yaj Yan'anj rian án re' mánj. ² Daj si nuguán' nan huin nuguán' ga'mi Yan'anj:

Gunūnj nuguán' gachínj jni'yáj re' riānj ngaa huin ruhuāj gui'yā sinduj rián re'.

Ní chracuī man'án re' güi ngaa huin ruhuāj nacā ni ngüí.

Daj gataj Yan'anj asij ná.

Hué dan n̄i yyaj huin güi huin ruhua Yan'anj
gui'ya sinduj rian ni ngüi. N̄i yyaj huin güi huin
ruhua Yan'anj ḡanaca ni ngüi nej.

³ N̄i hua cuidado únj nḡa si-chrej man'an únj.
Daj si na'uej ruhua únj sis̄i ga'mi quij ni ngüi
nḡa xi'í sun riqui Yan'anj rian únj. ⁴ N̄i xi'í
daran' si 'yaj únj, n̄i ga'ue x̄acaj á re' cuenta sis̄i
'yaj sun únj si-sun Yan'anj. N̄i a'nin' ruhua únj
nḡa ni sayun ran' únj. N̄i ngaa 'yaj sun únj, n̄i
achin rasun rian únj. N̄i xu'ui' niman únj. ⁵ N̄i
duguayun ni sij nne' únj. N̄i arij ni sij ducuaga'
únj. N̄i nahuin yu' ni ngüi a'mi huee ni sij rian
únj. N̄i 'yaj sun nucuaj únj. N̄i hua güi nitaj
si atoj únj nnej. N̄i hua güi nitaj si hua n̄i'ni
x̄a únj nej. ⁶ San̄i hua sa' si-chrej únj. N̄i ni'i
únj nuguan' x̄anga' nej. N̄i a'mi sa' únj rian ni
ngüi. N̄i a'mi naj únj nej. N̄i nne Espíritu Santo
chruhua niman únj nej. N̄i 'i x̄anga' ruhua unj
ni'yaj unj ni ngüi. ⁷ N̄i a'mi únj nuguan' x̄anga'
rian ni ngüi. N̄i Yan'anj 'yaj si nucuaj si-nuguan'
únj. N̄i 'yaj gana únj rian sichre xi'í si hua n̄ica
si-nuguan' Yan'anj a'mi ni únj. ⁸ N̄i 'ngo güi, n̄i
a'mi sa' ni sij xi'í únj. N̄i ango güi ni a'mi quij ni
sij. N̄i ataj ni sij sis̄i nuguan' nne a'mi únj. San̄i
a'mi únj nuguan' x̄anga'. ⁹ N̄i nunj si ni'i sa' ni
ngüi únj, san̄i 'yaj ni sij sis̄i nun ni'i ni sij únj.
N̄i ani ruhua únj sis̄i gahui' únj. San̄i hua gué
mán únj. N̄i ni únj huin castigo 'yaj ni sij. San̄i
sé si dagahui' ni sij únj mánj. ¹⁰ N̄i nunj si nani
ruhua únj xi'í sayun ran' únj, san̄i niganj hua
ni'a' ruhua únj rian Yan'anj. N̄i rún' huaj sis̄i aco
ran' únj. San̄i nahuin ra'a nico ni ngüi sinduj,

'yaj únj. Rún' huaj sisi ni a 'ngo ni rasun nicaj únj. Sanj̄ daran'anj nicaj únj.

¹¹ Tsínj mán xuman' Corinto huin a ni é re'. Ni ga'mi rënga' únj rian án re'. Nun gari hui únj a 'ngo ni nuguan' hui chruhua niman únj ngaa ga'mi únj rian án re' mánj. ¹² Nitaj ni nuguan' hui nicaj únj xi'í ni é re'. Sanj̄ nicaj ni é re' nuguan' hui xi'í únj. ¹³ (Ni daj rún' 'yaj 'ngo chrej né' ngä da'níj sij, ni hué daj huin ruhuāj ni'yā á re'.) Xi'í daj ni achínj jni'yā rian án re' sisi ga'mi renga' ni é re' ngä únj daj rún' a'mi renga' únj ngä á re' aj.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴ Ni ngaa njicaj dugüi' ni é re' ngä ni ngüi nun xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, ni si gui'yaj á re' daj rún' 'yaj ni sij. Daj si nitaj si njicaj dugüi' nuguan' hua njica ngä nuguan' nitaj si hua njica mánj. Nitaj si njicaj dugüi' yan'an ngä si rumi' mánj. ¹⁵ Ni si ga'ue gani uyan ruhua Cristo ngä sichre. Ni si ga'ue gani uyan ruhua 'ngo tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj ngä 'ngo tsínj nun xuman ruhua mánj. ¹⁶ Ni huin né' ni ngüi nico' Yan'anj. Ni nitaj si njicaj dugüi' né' ngä ni yan'anj 'yaj ra'a ni ngüi. Daj si hué niman né' huin si-nuhui Yan'anj xængä'. Ni hué daj gataj Yan'anj asij nä:

Ganéj scanij ni sij.

Ni gaché ngä ni sij.

Ni huéj gahuin Dan'anj ni sij.

Ni gahuin ni sij ni ngüi nico' man'anj.

Daj gataj Yan'anj xi'í né' ni tsínj nico' Yan'anj.

¹⁷ Ni hué daj gataj Señor nej:

Gahui ni é re' scanij ni tsínj xi'i.

Ni gahuin njini ni é re' nej.

Ni si gatsi ni é re' ni a 'ngo si quij mánj.

Ngaa ni nahuin ra'aj ni é re' aj.

18 Ni gahuin chrej ni é re' man'anj.

Ni gahuin da'ni sno'oj ngā da'ni xanaj ni é re'.

Hué daj gataj Señor nicaj daran' fuerza.

7

1 Hué dan ni huin ín re' ni tsínj nicaj dugüi' ngā únj. Ni hué ni nuguan' nan huin nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngā né'. Xi'í daj ni ga cuidado né' sisí si gui'yaj né' gaquin' ngā nnee cúj né' ngā niman né' nej. Ni xi'í si nun yan'anj né' Yan'anj, ni nəgui'yaj sa' niganj né' niman né'.

Regocijo de Pablo al arrepentirse los corintios

2 Huin ruhua únj sisí guinicaj dugüi' ni é re' ngā únj. Ni a 'ngo ni é re' nun guiran' sayun gui'yaj únj mánj. Ni nun gui'yaj xi'i únj ni a 'ngo ni é re' mánj. Ni nun digya' yun'unj únj ni a 'ngo ni é re' nej. **3** Sé nuguan' nan a'mī rian án re' sisí ga'mi gaquīnj rian án re' mánj. Daj si hua gatā gunun a ni é re' asij sini sisí 'i ruhuāj ni'yā ni é re'. Ni ga'uej ruhuāj sisí guiman nuguan'an né'. Ni ga'uej ruhuāj gahui' nuguan'an né'. Sanj 'ngo 'i ruhuāj ni'yā a ni é re'. **4** Ni ani guę ruhuāj sisí gui'yaj sa' ni é re'. Ni xi'í ni é re' huin nia' ruhuāj. Ni huin din'inj ruhuāj xi'í a ni é re'. Ni nunj si ran' únj nico sayun, sanj huin niq' ruhua únj.

5 Ni asij ngaa guisíj únj estado Macedonia, ni nitaj rian naránj ruhua únj mánj. Ni njin'

gachra', n̄i ran' únj sayun achéj únj anj. Daj si chran' yun'unj ni ngüi únj. N̄i guxu'ui' niman únj nej. ⁶ San̄i Yan'anj 'yaj si n̄ari' nucuaj né' ngaa nani ruhua né'. Xi'í daj n̄i gui'yaj Yan'anj sisi ga'na' tsínj gu'naj Tito rian únj. N̄i ganari' ruhua únj, gui'yaj sij. ⁷ N̄i sé urin si ga'nä' Tito gui'yaj si nahuin nia' ruhua únj. San̄i nahuin nia' ruhua únj xi'í si huin nia' ruhua sij ni'yaj sij ni é re' nej. N̄i nata' sij rian únj sisi n̄in' ruhua huin ruhua ni é re' guini'i ruhua' yún ni é re' únj. N̄i nata' sij sisi nani ruhua á re' xi'í gaquin' daj. N̄i huin ruhua á re' xi'í únj. N̄i daran' ni nuguan' daj gui'yaj sisi ducu gahuin nia' ruhuāj.

⁸ N̄i n̄unj si ganani ruhua ni é re', gui'yaj yanj carta ga'nī huaj rian án re', san̄i nitaj si nanicaj ruhuāj nḡa si gatā gunun a ni é re' mánj. Daj xanga' n̄i asij sini nanicaj ruhuāj doj ngaa guini'ñj sisi doj gué güi ganani ruhua á re', gui'yaj yanj daj. ⁹ San̄i yyaj n̄i huin nia' ruhuāj. Sé si huin nia' ruhuāj xi'í si ganani ruhua á re'. San̄i huin nia' ruhuāj xi'í si nanico' a ni é re' Yan'anj, gui'yaj si ganani ruhua á re'. Daj si garan' ruhua Yan'anj ngaa gani ruhua á re' xi'í si-gaquin' ni é re'. Hué dan n̄i nitaj 'ngo xi'í gui'yaj yanj daj, gui'yaj únj nḡa ni é re' mánj. ¹⁰ N̄i ngaa nani ruhua né' xi'í si-gaquin' né' daj rún' huin ruhua Yan'anj gui'yaj né', ni nacaj Yan'anj né' xi'í si nanicaj ruhua né'. N̄i nitaj si huaj si ḡani ruhua né' si nun gui'yaj sa' né'. San̄i sisi ḡanani ruhua né' daj rún' nani ruhua ni ngüi mān chruhua xungüi, n̄i gahui' né', gui'ya. ¹¹ N̄i ganani ruhua á re' xi'í gaquin' daj daj rún' huin ruhua Yan'anj.

Ni ni'i ni é re' yyaj sisi dugu'naj gui'yaj Yan'anj ngä ni é re'. Daj si huin ruhua á re' gui'yaj sa' ni é re'. Ni ga'man ruhua á re' ngä gaquin' daj. Ni hué daj guxu'ui' ni é re' ni'yaj á re' xi'í gaquin' daj. Ngaa síj ni huin ruhua á re' guini'yaj á re' man'anj. Ni ga'uej a ni é re' sisi gahuin castigo tsínj gui'yaj gaquin' daj. Hué dan ni xi'í daran' nan, ni hua digyán yya ni é re' sisi nitaj si da'ui a ni é re' gaquin' ga mánj.

[12](#) Hué dan ni ngaa ga'ní yanj daj huaj rian án re', ni nun gani ruhuāj xi'í tsínj gui'yaj gaquin' daj ngä tsínj guiran' sayun xi'í gaquin' gui'yaj tsínj daj. Sanj gui'yā yanj daj sisi xäcaj ni é re' cuenta rian Yan'anj sisi hua yya nahuij ruhua únj xi'í ni é re' aj. [13](#) Daran' nan 'yaj sisi nahuin niä' ruhua únj.

Hué dan ni gahuin niä' ruhua únj doj xi'í si hua niä' ruhua tsínj gu'naj Tito. Daj si ganari' ruhua sij, gui'yaj daran' ni é re'. [14](#) Ni hua gatā gunun Tito sisi huin niä' ruhuāj ni'yā á re'. Ni nun gahuin nä'ā ngä nuguan' ga'mī xi'í ni é re'. Ni daj rún' huin xänga' daran' si gataj únj gunun á ni é re', ni hué daj huin xänga' si gataj únj rian Tito sisi huin niä' ruhua únj ngä ni é re'. [15](#) Ni gahuin 'i ruhua Tito ni'yaj sij doj ni é re' ngaa nanun ruhua sij daj dagahuin ni é re' si-nuguan' sij, ni da guxu'ui' a ni é re', gui'yaj nuguan' daj. Ni nin' ruhua guinicaj ni é re' 'ngo ducuánj sa' ngä sij ngaa guisíj sij rian mäñ án re'. [16](#) Ni gahuin niä' ruhuāj xi'í si ni'ínj sisi dagahuin a ni é re' daran' nuguan' digyānj rian án re'.

8

La ofrenda para los santos

¹ Yyaj ní huin ruhua únj náta' únj rian án re' daj gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni ngüi nico' Yan'anj mān estado Macedonia huin ín re' jnánj né' ngä xica'uij né'. ² Ní núnj si nico sayun guiran' ni sij, saní gahuin niq' ruhua ni sij. Ni núnj si yaco ran' nin' ruhua ni sij, saní ofrenda gui'yaj ni sij huin daj rún' huin si-ofrenda ni xuru'ue.

³ Huēj huin testigo sisi ga'ui' ni sij daran' si ga'ue ga'ui' ni sij. Ni ngaa guisíj ga'ui' ni sij daran' daj, ní huaj ga'ui' ni sij doj. ⁴ Ní ducu gachínj jni'yaj ni sij rian únj sisi ga'ue chräcuij ni sij ango ni ngüi sa' nico' Yan'anj. ⁵ Ní gui'yaj sa' ni sij daj ngä si gana'uij únj si gui'yaj ni sij. Daj si hua sini naga'ui' ni sij man'an ni sij rian Señor. Ngaa ní naga'ui' ni sij man'an ni sij rian ni únj nej daj rún' aran' ruhua Yan'anj.

⁶ Xi'í daj gataj snan'anj únj rian Tito sisi nácaj sij san'anj gui'yaj ni é re' ofrenda daj rún' gaxí'i sij gui'yaj sij asij sini ngä á re' huin 'ngo sinduj 'yaj á re' rian ni ngüi yaco ran' daj. ⁷ Ní gahuin chrun sa' á re' ga'i nuguan'. Daj si xuman sa' ruhua á re' ni'yaj á re' Yan'anj. Ní a'mi sa' á re'. Ni ni'i sa' á re' nej. Ní hua niq' ruhua á re' gui'yaj sun a ni é re' si-sun Yan'anj. Ní 'í ruhua á re' ni'yaj á re' únj nej. Ngaa ní daj rún' gahuin chrun sa' á re' ngä ni nuguan' nan, ní hué daj gui'yaj sa' á re' ngä ofrenda ga'ui' ni é re' rian ni ngüi yaco ran' daj.

⁸ Nitaj si a'nij sun rian án re' ngä nuguan' nan. Maan si huin ruhuāj sisi gujni'i a ni é re' daj 'yaj sa' ango ni ngüi. Ngaa ni ga'ue digyán ni é re' sisi hua yya 'i ruhua man'an ni é re' ni'yaj á re' ni ngüi yaco ran' da aj. ⁹ Daj si hua ni'i a ni é re' sinduj gui'yaj Señor Jesucristo ngä né'. Asij sini ni gahuin sij xuru'ue. Sanj nagui'yaj niqui sij man'an sij xi'í né'. Ngaa ni xi'í si gahuin niqui sij, ni gahuin xuru'ue né' güenda niman né', gui'yaj sij.

¹⁰ Hué dan ni riquí 'ngo ducuánj rian án re' daj huin ruhuāj si gui'yaj á re'. Asij goj ni gaxi'i a ni é re' gui'yaj á re' ni ofrenda. Ni huin ruhua á re' gui'yaj á re' daj. ¹¹ Ngaa ni yyaj ni disij a ni é re' ngä si gaxi'i ni é re' gui'yaj á re' daj. Ni daj rún' gahuin niq' ruhua á re' chracuij a ni é re' asij sini, da'nga' daj disij a ni é re' ngä sun daj. Ni chracuij a ni é re' san'anj daj rún' nicaj á re'. ¹² Daj si sisi huin xanga' ruhua 'ngo tsínj daj gui'yaj sij ofrenda, ni nahuin ra'a Yan'anj ofrenda daj ngaa a'ui' sij daj rún' ga'ue ga'ui' sij. Nitaj si ana'uij Yan'anj ga'ui' né' sisi nitaj nicaj né' mánj. ¹³ Na'uej ruhuāj sisi guiman sa' ango ni ngüi, gui'yaj a ni é re' sisi gahuin niqui ni é re' mánj. ¹⁴ Maan si huin ruhua únj sisi uyan guinicaj á re' ngä ni ngüi daj. Yyaj ni nicaj ni é re' si achin rian ni ngüi daj. Ni ango yún ni guinicaj ni sij si achin rian án re'. Hué ducuánj da huin ni uyan ga' á re' ngä ango ni ngüi nico' Yan'anj anj. ¹⁵ Ni hué daj gataj si-nuguan' Yan'anj nej: "Nun guna rian tsínj naran' nico. Ni nun gachin rian tsínj naran' doj." Daj gataj si-nuguan' Yan'anj.

16 Ni a'uīj si guruhua Yan'anj sisi uyan huin ruhua nungüej únj Tito sisi nähuij ruhua nungüej únj xi'í a ni é re', gui'yaj Yan'anj. **17** Ni garáj xina sij ngä si gachínj jni'yā rian sij. Ni hua niä' ruhua sij guisij ni'yaj sij ni é re', si hué daj huin ruhua man'an sij.

18 Ni a'níj únj jnánj né' huaj nuguan'an ngä Tito rian án re'. Ni a'mi sa' daran' ni ngüi nico' Yan'anj män nín' gachra' xi'í sij. Daj si a'mi sa' sij si-nuguan' Yan'anj huin nuguan' sa'. **19** Ni nacui daran' ni ngüi nico' Yan'anj sij sisi guinicaj dugüi' sij ngä únj gan'anj nicaj únj ofrenda daj rian ni ngüi niqui. Ni hué daj 'yaj únj sisi ga'mi sa' ni ngüi rian Señor. Ni digyán únj sisi huin ruhua únj chräcuij únj ni ngüi niqui, ruhua únj nej. **20** Ni na'uej ruhua únj si ga'mi gaquin' ni ngüi rian únj xi'í ofrenda ga'ui' únj rian ni ngüi niqui. **21** Xi'í daj ni'yaj fuerza únj sisi gu'i'yaj sa' únj rian Señor ngä rian ni ngüi nej.

22 Ni a'níj únj ango jnánj né' huaj ngä nungüej sij rian án re'. Ni hua ga'i digyán sij rian únj sisi hua yya huin ruhua sij gui'yaj sun sij si-sun Yan'anj. Ni huin ruhua sij gui'yaj sa' sij rian án re'. Daj si ani sa' ruhua sij xi'í a ni é re'. **23** Tsínj gu'naj Tito, ni tsínj nicaj dugüi' 'yaj sun ngäj huin sij. Ni 'yaj sun sij rián re'. Ni xi'í nungüej tsínj daj, ni tsínj ga'níj ni ngüi nico' Yan'anj huin nungüej sij. Ni a'mi sa' ni ngüi xi'í Cristo, 'yaj nungüej sij. **24** Ngaa ni digyán án re' sisi yya 'i ruhua á re' ni'yaj á re' anin' sij. Ngaa ni guini'i ni ngüi nico' Yan'anj sisi hua yya 'i ruhua á re' ni'yaj á re' anin' sij. Ni guini'i anin' sij un sin

huin, n̄i ga'mi s̄a'āj xi'í a ni é re'.

9

¹ Nitaj si huaj si ga'nī 'ngō yanj huaj rian án re' xi'í ofrenda 'yaj á re' güenda ni ngüi s̄a' nico' Yan'anj. ² Daj si hua ni'īnj sis̄i huin niq̄' ruhua á re' ga'ui' a ni é re' san'anj rian ni sí'. N̄i ga'mi s̄a'āj xi'í ni é re' rian ni jnánj né' huin ni tsínj mān estado Macedonia. N̄i gatā gunun ni sij sis̄i asij goj, n̄i hua ruhua ni tsínj mān estado Acaya chräcuij ni sij ni ngüi nioui. N̄i xi'í si hua ruhua á re' chräcuij a ni é re', n̄i huin ruhua nico ni ngüi mān estado Macedonia chräcuij ni sij ni ngüi da nej.

³ San̄i a'nī ni jnánj né' huaj rian án re' sis̄i nāran' án re' san'anj güenda ofrenda daj. Daj si hua gatā gunun ni sij sis̄i hué daj gūi'yaj á re'. N̄i nitaj si huin ruhuāj sis̄i nuguan' s̄a' ga'mī xi'í ni é re' gahuin 'ngō nuguan' yūn mānj. ⁴ N̄i sis̄i guchīj ngā go'ngo ni tsínj mān estado Macedonia rian mān ni é re' ngaa achin nāran' ni é re' san'anj daj, n̄i gūiri' únj si-nā'aj. N̄i gahuin nā'aj doj man'an án re' xi'í nuguan' ga'mi únj sis̄i gahuin yya ruhua únj sis̄i ga'ui' a ni é re' san'anj rian ni ngüi yaco ran'.

⁵ Xi'í daj n̄i gani ruhuāj sis̄i hua sini ni jnánj né' guisij n̄i'yaj sini rian mān án re'. N̄i chräcuij ni sij sis̄i nāran' ni é re' san'anj hua gataj yya á re' sis̄i chräcuij a ni é re' gūini'i ni ngüi. Ngaa n̄i gūini'i ni ngüi sis̄i hua yya huin ruhua á re' ga'ui' a ni é re' ofrenda daj. N̄i sé si ga'ui' a ni é re' xi'í si gūi'yaj fuerza únj mānj.

6 Gunun ruhua á re' sisi tsínj unuñ doj 'nij, ni doj tan' nacaj sij. Ni tsínj unuñ nico 'nij, ni nico tan' nacaj sij. **7** Ni daj ani ruhua go'ngo né', ni hué daj ga'ui' go'ngo né' san'anj. Ni sé si nañi ruhua né' ga'ui' né' san'anj. Ni sé si da fuerza ga'ui' né'. Daj si 'i ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüi hua nia' ruhua a'ui' san'anj daj. **8** Ni Yan'anj nucuaj si riquij daran' ni rasuñ sa' rian án re'. Ngaa ni niganj ga' ni rasuñ achin rian án re'. Ni xi'í si riqui Yan'anj nico rasuñ sa' rian án re', ni ga'ue gui'yaj á re' daran' sun sa' rian ango ni ngüi nej. **9** Ni gataj si-nuguan' Yan'anj:
Tsínj u'yun chracuij ni ngüi yaco ran', ni nitaj aman
guini'yun ruhua Yan'anj si sa' 'yaj sij ngä ni ngüi.
Daj gataj si-nuguan' Yan'anj.

10 Ni a'ui' Yan'anj 'nij rian tsínj unuñ nnaq. Ni a'ui' Yan'anj chra xä ni ngüi nej. Ni hué ducuánj daj huin sisi ga'ui' Yan'anj nico rasuñ sa' rian ni é re'. Hué daj ni ga'ue gui'yaj ni é re' sisi gahui sa' ni jnánj né' xi'í nuguan' sa' 'nä' rian án re', gui'yaj Yan'anj. **11** Ngaa ni gahuin nico nuguan' sa' rian án re'. Hué daj ni ga'ue ga'ui' ni é re' nico rian ni jnánj né'. Ni san'anj riqui ni é re' nicaj únj gän'anj únj ga'ui' únj rian ni jnánj né'.

12 Daj si san'anj ga'ui' ni é re' daj, ni sé urin si achin rian ni ngüi nico' Yan'anj ga'ui' únj, sani hué daj gui'yaj únj sisi ga'ui' ni sij si guruhua Yan'anj nej. **13** Ni xi'í sinduj 'yaj á re' daj, ni guini'i ni ngüi sisi dagahuin a ni é re' nuguan' sa' xi'í Cristo. Ni ga'mi sa' ni sij rian Yan'anj xi'í si hua nia' ruhua á re' ga'ui' a ni é re' si'yaj á re' rian ni

sij nga rian ango ni ngüi nej. ¹⁴ Ni gachinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj xi'í a ni é re'. Ni gahuin 'i ruhua ni sij guini'i ni sij a ni é re' xi'í si chräcuij a ni é re' ni sij, gui'yaj Yan'anj. ¹⁵ Ni ga'ui' né' si guruhua Yan'anj xi'í si 'ueé nin' ruhua gui'yaj Yan'anj nga né'. Ni nitaj amaxa guiri' né' nata' né' daj hua sa' sinduj daj.

10

Pablo defiende su ministerio

¹ Huēj huin Pablo. Ni huin ruhuāj gahuīnj daj rún' huin Cristo. Ni ataj ni ngüi sisi ngaa nnēj scanij a ni é re', ni naj a'mi, ataj ni sij. Ni ngaa nitaj si nnēj nga á re', ni a'mi huēj rian yanj a'ní huaj rian án re', ataj ni sij. Ngaa ni xi'í si a'mi sa' Cristo, ni 'i ruhua sij ni'yaj sij né', ² ni achínj jni'yā rian án re' sisi gui'yaj sa' ni é re'. Ngaa ni ngaa guisí rian mān ni é re', ni si ga'mi huēj rian án re'. Daj si huin ruhuāj ga'mi huēj rian ni tsínj a'mi gaquin' xi'í únj sisi 'yaj únj daj rún' huin ruhua nneeé cíj únj.

³ Ni nūnj si hua ni'na' nneeé cíj únj, sanj nitaj si unun' nneeé cíj únj nga sichre mánj. ⁴ Ngaa unun' únj, ni nitaj si da'a únj xiti daj rún' 'yaj ni tsínj mān chruhua xungüi nan. Sanj da'a únj si-fuerza Yan'anj. Ni si-fuerza Yan'anj 'yaj sisi ga'ue gui'yaj gana né' rian daran' ni tsínj unun' nga Yan'anj. ⁵ Ni dere' únj daran' si-nuguan' ni tsínj unun' nga Yan'anj. Ni dere' únj daran' nuguan' aránj chrej rian ni ngüi gunun si-nuguan' Yan'anj. Ngaa ni gahuin ruhua ni sij dagahuin ni sij rian Cristo, gui'yaj únj. ⁶ Ni ngaa

dagahuin sa' á re' rian Yan'anj, ni hua ruhua únj
gui'yaj únj castigo daran' ni ngüi na'uej ruhua
dagahuin rian Yan'anj.

⁷ Maan si gä cuidado ni é re' daj ani ruhua ni
é re' xi'í únj. Ni sisi hua yya ruhua 'ngø ni é re'
sisi nicaj dugüi' sí' ngä Cristo, ni hua niän sisi
xäcaj sí' cuenta sisi daj rún' nicaj dugüi' sí' ngä
Cristo, ni da'nga' daj nicaj dugüi' únj ngä Cristo
nej. ⁸ Ni nünj si gachin ga'mi doj ngä sun riqui
Señor riänj, sanj si gahuin na'ā mánj. Daj si
Señor riqui sun daj sisi gahuin njica niman án
re', gui'yaj únj. Ni si gan'anj ni'ya á re' mánj.

⁹ Na'uej ruhuaj sisi gäni ruhua á re' sisi a'ní
yanj carta huaj rian án re', ngaa ni guxu'ui' ni
é re', gui'yä mánj. ¹⁰ Ni ataj go'ngo a ni é re'
sisi nuguan' nucuaj arünj rian yanj carta guchij
rian án re'. Ni nicaj sun ni carta daj nej. Sanj
ngaa guisi rian man án re', ni nitaj si nucuaj si-
nuguan'ānj. Ni nitaj si nicaj sun si a'mi, ataj ni
sij nej. ¹¹ Ni hua niän sisi xäcaj tsínj a'mi daj
cuenta sisi daj rún' hua nuguan' arun únj rian
yanj carta ngaa nitaj si nne únj ngä ni é re', ni
hué daj gä nuguan' ga'mi únj rian án re' ngaa
guisij únj rian man ni é re' aj.

¹² Xängä' ni nun guisij ruhua únj gätaj únj sisi
hua sa' únj daj rún' ataj ni tsínj a'mi sisi hua sa'
ni sij. Daj si hua sa' ni sij ani ruhua ni man'an
ni sij. Ni huin ruhua ni sij guini'i ni sij un tsínj
gahuin rian scanij ni sij. Ni ataj ni sij sisi man'an
ni sij huin ni tsínj sa' doj rian ango dugüi' ni sij.
Tsínj ni'yun huin ni sij. ¹³ Sanj hua cuidado únj
ngaa a'mi únj sisi hua sa' si-sun únj. Daj si urin

Yan'anj digyán daj hua si-sun únj. Ni a'mi únj daj rún' hua sun daj. Ni hué Yan'anj ga'níj sun rian únj sisi ga'mi únj nuguan' sa' rian án re'.

¹⁴ Hué dan ni nun gan'anj únj rian na'uej ruhua Yan'anj ga'nanj únj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisi guisij únj rian mān án re'. Ni hua yya guisij sini únj ga'mi únj nuguan' sa' xi'í Cristo rian án re'. ¹⁵ Ni hua cuidado únj ngaa a'mi únj xi'í si-sun ango ni sij. Sanj ana'uij únj sisi guxuman doj ruhua á re' gujni'i a ni é re' Yan'anj. Ngaa ni ga'ue guj'yaj sun únj doj scanij ni é re' daj rún' huin ruhua Yan'anj sisi guj'yaj únj. ¹⁶ Ngaa ni ga'ue ga'nanj ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj ango ni xuman' ne' rian xánj ni é re'. Daj si na'uej ruhua únj diguij únj si-sun ango ni tsínj daj. Ni nitaj si hua sa'aj sisi gataj únj sisi man'an únj guj'yaj sisi guj'yaj sun ango sí'.

¹⁷ Ni sisi huin ruhua 'ngó tsínj daj ga'mi sa' sij xi'í man'an sij, ngaa ni gataj sij sisi sa' guj'yaj Señor ngä sij. ¹⁸ Nitaj si ní'yanj si-nuguan' 'ngó tsínj ataj sisi sa' guj'yaj sij. Sanj ní'yanj sisi gataj Señor sisi hua sa' si guj'yaj 'ngó tsínj daj.

11

¹ Gujnicaj a ni é re' 'ngó niman nico sisi ga'mi ni'yunj doj gunun a ni é re'. Hué daj guj'yaj á re', ruhuāj aj. ² Daj si daj rún' huin ruhua Yan'anj dugumij a ni é re', ni hué daj huin ruhuāj dugumij a ni é re' nej. Ni hua guj'yaj yyāj sisi gujnicaj dugüi' ni é re' ngä Cristo. Ni daj rún' guj'yaj 'ngó yun'unj xāna hua sa' ngaa xacaj unj urin nicä unj, ni hué daj huin ruhuāj sisi gujnicaj dugüi' ni é re' ngä Cristo aj. ³ Sanj ani xu'ui'

ruhuāj ngā ni é re' sisi digya' yun'unj sichre ni é re' daj rún' digya' yun'unj xucuáj yun'unj gu'naj Eva asij ná. Daj si nitaj si huin ruhuāj sisi duna ni é re' si gujinicaj dugüi' ni é re' ngā Cristo mánj.

⁴ Ga'uej ruhua a ni é re' sisi ga'na' ango tsínj ga'mi sij ango nuguan' xi'í Jesús rian án re'. Ni nini huin nuguan' daj ngā nuguan' ga'mi únj rian án re'. Ni hua niq' ruhua ni é re' nahuin ra'a ni é re' ango nané, sanj sé Espíritu Santo huin mánj. Ni nini hua ango nuguan' nahuin ra'a ni é re'. Sanj sé daj rún' hua si-nuguan' Yan'anj nahuin ra'a sini ni é re' daj hua mánj. Ni a'nin' ruhua á re' sisi gujnicō' a ni é re' ango nuguan' daj. ⁵ Ni ani ruhuāj sisi níyanj si-nuguan'ānj daj rún' níyanj si-nuguan' ni tsínj huin achij nico' ni é re' daj. Ni apóstol achij huin ni sij, ruhua ni sij. Sanj huin achij nné ni sij. ⁶ Ni nunj si achin ango nuguan' nachran' ga'mi sa'āj rian ni ngüi, sanj gahuin chrūn sa'āj xi'í nuguan' sa'aj. Ni hua xacaj á re' cuenta sisi hué daj huin, gui'yaj únj.

⁷ Ni'i ni é re' sisi nun ga'nē san'anj rian án re' ngaa ga'mi si-nuguan' Yan'anj huin nuguan' sa' rian án re'. Ni gahuin rian án re', gui'yā. Ni gunā da rucu. Ngaa ni gaquin' gui'yā rian án re', ruhua á re' ní'. Sé daj huin mánj. ⁸ Ni ga'nē si-san'anj ango ni ngüi nico' Yan'anj huin ni ngüi mān ango xuman'. Ni riqui ni sij san'anj daj sisi ga'ue gui'yaj sūnj rian án re'. ⁹ Ngaa guimán né', ni gachin 'ngo rasūn riānj, sanj nun garasūnj rian go'ngo ni é re' mánj. Daj si ni jnánj né' 'na' estado Macedonia, ni riqui ni sij si gachin riānj. Ni nun garasūnj rian ni é re' mánj. Ni hué daj ga'gui'yā, ruhuāj aj.

10 Ni xi'í si nne Cristo ngāj, xi'í daj ni'i a ni é re' sisi xānga' nuguan' a'mī rian án re'. Ni gataj snan'ān rian án re' sisi nitaj əman gātaj ni ngüi mán estado Acaya sisi ga'nē san'anj rian án re' mánj. **11** Ni un sin huin, ni a'mī nuguan' nan, ruhua á re' únj. Sisi ruhuaj, ni nitaj si 'i ruhuaj ni'yā ni é re'. Sé daj huin mánj. Daj si Yan'anj ni'i sisi hua yya 'i ruhuaj ni'yā ni é re' aj.

12 Ni gā gue gui'yā daj rún' 'yā. Ngaa ni sisi ga'ui' únj chrej rian ni tsínj chéj nana'ui' sisi uyan gā ni sij ngā únj. A'mī xācan ni sij. Sanj sé uyan huin ni sij ngā únj. **13** Ni a'mi yyā ni sij sisi huin ni sij apóstol huin tsínj a'mi si-nuguan' Jesucristo. Tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Daj si 'yaj ni sij sisi a'mi ni sij si-nuguan' Cristo. Sanj sé daj huin mánj. **14** Ni sé urin ni sij 'yaj daj. Daj si man'an sichre 'yaj si ángel xiguin sā' huin sij. **15** Ni daj rún' 'yaj sichre, ni hué daj 'yaj ni tsínj daj nej. Ni huin ruhua ni sij sisi gāni ruhua ni ngüi sisi 'yaj nica ni sij. Ni daj rún' hua quij si-chrej ni sij, ni hué daj guiran' ni sij castigo nej.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

16 Gātaj ruhua' yūnj sisi sī gani ruhua á re' sisi sinún. Ni sisi hué daj ani ruhua á re', ni ga'nin' ruhua ni é re' sisi gā'mī daj rún' a'mi 'ngō tsínj sinúnj. Ngaa ni hué daj gā'ue gā'mi sā'āj xi'í sisúnj. **17** Ni sé Señor riqui sisi hué daj gā'mī mánj. Sanj maan si a'mī daj rún' a'mi 'ngō tsínj sinúnj. Ni hué ducuánj daj gā'ue gā'mi xācānj doj xi'ij. **18** Ni hua ga'i ni tsínj a'mi sā'āj xi'í ni man'an ni sij. Ngaa ni hué daj gā'mi sā'āj rian án re' xi'ij nej. **19** Daj si ani ruhua á re' sisi ni'i sā' á re'. Sanj

a'nin' ruhua á re' sisi ga'mi ni tsínj sinúnj rian án re'. ²⁰ Ní a'nin' ruhua á re' sisi gui'yaj sun ni é re' rian ni tsínj daj ngaa xa ni sij si-san'anj ni é re'. Ní digya' yun'unj ni sij ni é re' nej. Ní nitaj si ní'yanj ni é re', ataj ni sij nej. Ní ra'ui ni sij rian án re' nej. ²¹ Ní nunj si huin ná'ā ga'mi nuguan' nan, sanj nun gahuin nucuaj únj gui'yaj únj daj rún' gui'yaj ni tsínj daj.

Ní sisi guisij ruhua ni sij ga'mi sa' ni sij xi'í ni man'an ni sij, ní hué daj ga'mi sa'āj xi'íj, (nunj si ga'mi daj rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj). ²² Hué ni sij huin ni tsínj hebreo, ataj ni sij ní'. Ní huéj huin tsínj hebreo nej. Ní hué ni sij huin ni tsínj israelita, ataj ni sij ní'. Ní huéj huin tsínj israelita nej. Ní hué ni sij huin da'ní si'ní Abraham, ataj ni sij ní'. Ní huéj huin nej. ²³ Ní 'yaj sun ni sij si-sun Cristo, ataj ni sij ní'. Huaj 'yaj sūnj si-sun Cristo ngá si 'yaj ni sij (nunj si a'mi nuguan' nan daj rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj). Ní huaj gui'yaj sūnj si gui'yaj ni sij. Ní ducu duguayun ni tsínj nicaj sun man'ānj. Ní huaj gunúnj ducuaga' si gunún ni sij. Ní nico' huaj ruhua gahuíj, sanj nun gahuíj mánj. ²⁴ Guisij үn'un' yya huin si duguayun ni tsínj israelita icq xinun' gan'anj nne' man'ānj. ²⁵ Ní huq'nij duguayun ni sij rutsj xirāj. Ní ango yún ga'ui' ni sij yej man'ānj. Ní guisij huq'nij naga' riq daqui nnee nūnj huā. ²⁶ Ní gachēj nij' ruhua. Ní hua sayun ngaa gachē chrej ngaa gara quin nnee. Ní mān ni tsínj 'ná' anéj chrej nej. Ní hua sayun guini'īnj riqui ni xuman' ngā riqui quij nej, ngā rian nnee yan'anj nej. Ní hua sayun gui'yaj ni tsínj digya' yun'unj gataj ni sij sisj hué

sij huin jnánj né'.

²⁷ Ni ducu gui'yaj sūnj. Ni guiran'anj sayun nej. Ni guisíj ga'i nun ga'ue gatō. Ni da'aj güi gachin xi'nä riqüij. Ni nago'oj nnee. Ni guisíj ga'i nun xāj. Ni guiran'anj sayun, gui'yaj nuhuij xi'í si nitaj si-gan'anj. ²⁸ Ni sayun nan ran'anj ngä ango ni sayun. Daj si da go'ngo güi, ni nahuij ruhuāj ni'yā daran' ni ngüi nico' Yan'anj mān go'ngo xuman'. ²⁹ Ni sisí hua 'ngo tsínj a'nan', ni daj rún' ran' sij, ni hué daj ran' man'anj nej. Ni sisí gui'yaj 'ngo tsínj daj gaquin', gui'yaj dugüi' sij, ni a'man ruhuāj ni'yā tsínj gui'yaj daj.

³⁰ Ni sisí ga'mi sa'aj xi'ij, ni maan si ga'mi sa'aj xi'í si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisí ga'ue gui'yaj sūnj. ³¹ Ni ni'i Yan'anj si a'mī nuguan' xānga'. Ni Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo. Ni hua niān sisí niganj ga'mi sa' né' xi'í Yan'anj. ³² Ngaa gan'an xuman' Damasco, ni gobernado 'yaj sun rian rey Aretas, ni ga'nin' sí' sun rian ni policía sisí dugumi ni sij, ni guida'a ni sij man'anj. ³³ Sanj chracuij go'ngo ni tsínj mān xuman' daj man'anj. Ni dinij ni sij xuguti nūnj daj rian 'ngo yu'u'uj taj rian xingá yej ganicaj du'ua xuman' daj. Ngaa ni gananij rian gobernado daj.

12

El aguijón en la carne

¹ Nitaj si hua sa'aj sisí ga'mi sa' né' xi'í man'an né'. Sanj ga'mi xi'í ni rasun gurugüi' riānj. Ni ga'mi xi'í si digyán Señor riānj. ² Hué dan ni ni'inj 'ngo tsínj xuman ruhua ni'yaj Cristo. Ni guisíj xigan'anj yo', ni gahui tsínj daj gan'anj

gān' sij xata', gui'yaj Yan'anj. Nī da huā'nij xata' gahui sij gan'anj sij. (Nī nun ni'īnj sisi gan'anj nneē cūj sij ngā sij, asi maan nanē nūn niman sij gan'anj. Urin Yan'anj ni'i nánj.) Nī huēj huin tsínj daj. ³⁻⁴ (Nī xāngā' urin Yan'anj ni'i sisi gan'anj nneē cū ngā man'ānj, asi maan nanē nūn nimānj gan'anj.) Sanī ni'īnj sisi gan'ān rian hua sā' xata' rian gunūnj ni nuguan' hua sā'. Nī na'uej ruhua Yan'anj sisi nāta' a' ngo ni ngüi daj hua ni nuguan' sā' daj.

⁵ Nī ga'ue ga'mi sā'āj xi'í si guiran'ānj. Sanī sé xi'ij ga'mi sā'āj. Maan si ga'mi sā'āj xi'ij si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisi ga'ue gui'yaj sūnj. ⁶ Nī sisi huin ruhuāj ga'mi sā'āj xi'ij, nī sé 'ngo nuguan' nī'yun huin ga'mī mánj. Daj si si-nuguan'ānj huin nuguan' xāngā'. Sanī sé daj gui'yā mánj. Daj si hua guini'i ni ngüi daj hua si-sūnj ngā si-nuguan'ānj. Nī nitaj si huin ruhuāj sisi gāni ruhua ni ngüi sisi huaj huīnj xi'í si-sūnj ngā ni nuguan' ga'mī rian ni sij mánj. ⁷ Nī hua sā' nīn' ruhua nuguan' digyán Yan'anj riānj.

Ngaa nī guida'a 'ngo xi'í man'ānj sisi si gui'yaj nnēj, gui'yaj Yan'anj. Nī daj rún' 'yaj 'ngo tanj ngaa atuj yūn', nī hué daj ran'ānj, gui'yaj xi'í daj. Nī xi'í daj ga'na' rian sichre sisi si ga'mi xācānj xi'ij mánj. ⁸ Nī guisíj huā'nij yya gachínj jni'yā rian Señor sisi xi'ne xi'í a'nānj daj. ⁹ Sanī gataj Señor gunūnj:

Guī'yā sinduj rián re'.

Ngaa nī ga'ue gunucuá re' si achin rián re'.

Nī ngüi nitaj fuerza rian, nī gahuin nucuaj ni sij,
gui'yaj si-fuerza man'ānj.

Daj gataj Señor gunūnj.

Xi'í daj n̄i huin niq' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Ngaa n̄i gujñi'i ni ngüi sisi si-fuerza Cristo 'yaj sisi hua fuerza riānj. ¹⁰ Xi'í si 'i ruhuāj ni'yā Cristo, n̄i huin niq' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Daj si a'mi quij ni ngüi riānj nej. N̄i achin ni rasun riānj. N̄i chran' yun'unj ni ngüi yünj nej. N̄i ran'anj sayun xi'í Cristo nej. N̄i ngaa ani ruhuāj sisi nitaj fuerza riānj, n̄i hué hora daj gahuin nucuā, 'yaj Yan'anj.

¹¹ A'mī dä' rún' a'mi 'ngo tsínj sinúnj. Sanj gui'yaj á re' sisi hué daj ga'mī. Daj si hua niq' si ga'mi sa' ni é re' xi'í si 'yā. N̄i nunj si nitaj si ni'yān, sanj uyan ni'yān ngä tsínj huin achij a'mi si-nuguan' Yan'anj nico' ni é re'. N̄i tsínj apóstol huin ni sij, ruhua á re'. Sanj maan si achij nnē ni sij. ¹² N̄i gui'yā nuguan' nico rian ni é re'. N̄i ganahuin ni ngüi a'nan', gui'yā nej. N̄i gui'yā ango si sa' scanij ni é re'. N̄i daran' ni nuguan' nan digyán sisj huīnj 'ngo apóstol huin tsínj a'mi si-nuguan' Jesucristo rian ni ngüi. N̄i nun ga'nin' ruhuāj ngä sun gui'yaj sūnj scanij a ni é re'. ¹³ N̄i nun gatā gunun a ni é re' si hua niq' ruhua á re' daj ngä ango ni tsínj nico' Yan'anj. N̄i nun garasūnj rian án re'. N̄i xi'í daj n̄i sisi ruhuaj, n̄i hua niq' ruhua á re' daj ngä ango ni tsínj nico' Yan'anj, ruhua á re'. Hué dan n̄i gujnicaj á re' 'ngo niman nico ngä si-nuguan'ānj.

Pablo anuncia su tercera visita

¹⁴ Yyaj n̄i q̄ hua chrūnj guchi' n̄i'yā ruhua' yünj rian mān án re'. N̄i hué nan guisij huq'nij guchi' rian mān án re'. N̄i nitaj si ruhuāj garasūnj rian án re' mánj. Nitaj si nano'ōj rasun nicaj ni é

re' mánj. Sanj nano'ōj ni man'an án re'. Ni daj rún' da'nī huin a ni é re' riānj. Ni sé da'níj né' nano' san'anj guiri' né' mánj. Sanj hua niqan si nano' né' san'anj guiri' ni da'níj né'. ¹⁵ Ni hua niq ruhuāj gutīnj daran' si nicā xi'í niman án re'. Ni niganj hua ruhuāj gu'yaj sūnj si-sun Yan'anj scanij a ni é re'. Ni nūnj si nin' ruhua 'i ruhuāj ni'yā a ni é re', sanj doj 'i ruhua á re' ni'yaj á re' man'ānj. ¹⁶ Ni nun garasūnj rian án re' mánj. Sanj ataj go'ngo ni é re' sisi digya' yun'un ni é re' guida'ā sun rian án re', ataj á re'. ¹⁷ Ni digya' yun'un ni é re' ngaa ga'nī ni tsínj guisij rian án re' ní'. Sé daj huin mánj. ¹⁸ Gachínj jni'yā rian tsínj gu'naj Tito sisi guisij ni'yaj sij rian mān án re'. Ni ga'nī ango jnánj né' guisij ngā sij. Ni digya' yun'unj Tito ni é re' nej nánj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si uyan gani ruhua nungüej únj Tito. Ni uyan gu'yaj nungüej únj sí'.

¹⁹ Ni ani ruhua á re' sisi xu'ui' únj rian án re' xi'í si ga'mi a ni é re' gaquin' rian únj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si ni'i Yan'anj daj a'mi únj. Ni xi'í si nico' únj Cristo, ni ga'mi únj nuguan' nan rian án re' xi'í si 'i ruhua únj ni'yaj únj a ni é re'. Daj si huin ruhua únj sisi guxuman sa' ruhua á re' guini'yaj á re' Yan'anj huin a ni é re' jnān ngā xica'uī. ²⁰ Daj si nahuij ruhuāj sisi ngaa guisij rian mān án re', ni si nari'íj ni é re' daj rún' huin ruhuāj. Ni hué daj ngā ni é re', ni si nari' ni é re' man'ānj daj rún' huin ruhua á re' nej mánj. Daj si nahuij ruhuāj sisi unun' dugüi' ni é re'. Ni huin xicoj ruhua ni dugüi' a ni é re' nej. Ni a'man ruhua ni dugüi' ni é re'. Ni huin yan'anj

ruhua á re' nej. Ni a'mi snan'anj ni é re' xi'í ni dugüi' ni é re'. Ni nuna ni é re' xi'í ni dugüi' ni é re'. Ni a'mi nné ni é re' nej. Ni hua sayun rian án re' xi'í si unun' ni dugüi' ni é re'. ²¹ Ni nahuij ruhuāj sisí ngaa guchi' ruhua' yūnj rian mān ni é re', ni guiri'ij si-na'aj, guí'yaj Yan'anj xi'í a ni é re'. Ni sisí ruhuaj, ni gacōj xi'í ni é re' ngä gaquin' guí'yaj ga'í ni é re' asijj ná. Daj si achin si gānani ruhua ni é re' xi'í si-gaquin' a ni é re'. Ni guí'yaj quij go'ngo a ni é re'. Ni ga'mi go'ngo ni é re' ngä squira' ni é re'. Ni hua ango ni gaquin' quij guí'yaj go'ngo ni é re' nej.

13

¹ Hué nan guisij huā'nij huā rian mān án re'. Da guisij nāta' huij huā'nij testigo, ni ga'ue guí'yaj yya né' 'ngo gaquin'. ² Ni daj rún' gataj sinij ngaa guisij huij guchi' ni'yā rian mān án re', ni hué daj gataj ruhua' yúnj rian án re' huin ín re' ni tsínj guí'yaj ni gaquin' daj. Ni nitaj si nnéj ngä á re', sanj ataj snan'ān gunun daran' a ni é re' sisí ngaa guisí rian mān ni é re', ni si ga'mi xānj ngä ni é re' mánj. ³ Daj si huin ruhua á re' xācaj á re' cuenta sisí riqui Cristo nuguan' a'mī rian án re'. Si gani ruhua á re' sisí nitaj si nucuaj Cristo scanij ni é re' mánj. Daj si nicaj Cristo fuerza scanij a ni é re'. ⁴ Xāng'a' ni yaco guiran' sij ngaa guinico' sij rian rugutsi. Sanj ganá'nij sij, ni nne nucuaj sij yyaj, guí'yaj si-fuerza Yan'anj. Ni daj rún' guiran' Cristo sayun, ni hué daj ran' únj xi'í si nicaj dugüi' únj ngä sij. Sanj gahuin nucuaj únj, guí'yaj si-fuerza Yan'anj. Ngaa ni ga'ue guí'yaj sun únj rian án re'.

⁵ Gu_ñini'yaj sa' ni é re' man'an án re' sisí hua yya xuman ruhua á re' ni'yaj á re' Cristo. Ni xácaj á re' cuenta sisí hué daj huin. Nun ni'i a ni é re' sisí nne Cristo niman án re' ni'. Así huin ni é re' tsínj digya' yun'unj sisí xuman ruhua ni é re' a'. ⁶ Ni huin ruhuāj sisí xácaj á re' cuenta sisí nitaj si digya' yun'unj únj mánj. ⁷ Ni achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisí sí gui'yaj á re' ni a 'ngo si xi'i mánj. Ni sé si achínj jni'yaj únj daj rian Yan'anj sisí ga'mi sa' ni ngüi xi'í únj. Saní hué daj 'yaj únj sisí gui'yaj sa' niganj ni é re'. Ni nitaj si gahuin sisí gani ruhua ni ngüi sisí nitaj si ní'yanj si-nuguan' únj mánj. ⁸ Daj si sí ga'ue guiranj únj rian nuguan' x_{ang}a'. Saní huin ruhua únj sisí gunun ni ngüi urin nuguan' x_{ang}a'. ⁹ Xi'í daj ni huin niq' ruhua únj ngaa nitaj nico fuerza nicaj únj sisí hua ran ruhua man'an án re' ngä si-chrej Yan'anj. Ni achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisí gahuin sa' niman án re'. ¹⁰ Ni arunj nuguan' nan rian yanj a'ní huaj rian án re' ngaa achin guisí rian män án re'. Ngaa ni ngaa guisí, ni sí gani ruhua á re' sisí 'ngo tsínj huee huinj xi'í si nicaj sünj mánj. Ni ri_qui Señor sun daj riānj sisí gahuin ran ruhua á re' ngä si-chrej Yan'anj. Ni sé güenda si gan'anj ni'ya ni é re' huin mánj.

Saludos y doxología final

¹¹ Yyaj ni ruhua nähuij nuguan' a'mi rian án re' huin ín re' jnān ngä xica'uī. Gahuin niq' ruhua niman án re'. Ni dugu'nun' a ni é re' man'an án re' sisí gachej ni é re' 'ngo chrej sa'. Ni chracuij a ni é re' 'ngo nuguan' sa' rian jnánj a

ni é re' sisi gāhuin nucuaj sij gujnico' sij Yan'anj. Ni uyan gā niman daran' ni é re' ngā dugüi' a ni é re'. Ni gā din'inj ruhua á re' nej. Ngaa ni gane Yan'anj ngā á re'. Daj si Yan'anj 'yaj sisi 'i ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Ni gāhuin din'inj ruhua né', gui'yaj Yan'anj nej. ¹² Ni garun du'ua go'ngo a ni é re' ni dugüi' ni é re' ngaa gui'yaj saludando a ni é re' ni dugüi' ni é re'. ¹³ Daran' ni jnánj né' xuman ruhua ni'yaj Yan'anj a'níj 'ngo nuguan' rian án re'. ¹⁴ Ni huin ruhuāj sisi gui'yaj Señor Jesucristo sinduj rian án re'. Ni hué daj gā 'i ruhua Yan'anj ni'ya á re' nej. Ni gujnicaj dugüi' niganj Espíritu Santo ngā ni é re', ruhuāj aj. Amén.

**Si-nuguan' Yan'anj Xänga'
Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nuguan' Yan'anj
Xänga' (New Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: San Martín Itunyoso Triqui

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4be4034f-f0b9-59fa-84d1-c8a64bdef6d4